

INDULGENTIARUM DOCTRINA

VI. Pál pápa

INDULGENTIARUM DOCTRINA

**kezdetű
apostoli konstitúciója
a bűcsúkról**

1968

A fordítás az
Enchiridion indulgentiarum
1968. októberében megjelent
második kiadásában közölt latin szövegből készült.

Fordította
Dr Diós István

Pál püspök
Isten szolgáinak szolgája
örök emlékezetül

I. Bevezetés

1. A bűcsük tanítása és sok évszázados gyakorlata a Katolikus Egyházban az isteni kinyilatkoztatás szilárd alapján nyugszik. [1] Ez apostolokról ránk hagyományozott kinyilatkoztatás "a Szentlélek segítségével az Egyházban bontakozik", miközben "az Egyház a századok folyamán az isteni igazság teljessége felé törekszik, mindaddig, amíg be nem teljesednek benne Isten igéi." [2]

A bűcsük tanának és üdvös gyakorlatának helyes megértésére emlékezetünkbe kell idéznünk néhány igazságot, amit az Isten igéjével megvilágosított egész Egyház mindig hitt, és a püspökök mint apostolutódok, de elsősorban a római pápák mint Szent Péter utódai a századok folyamán mind a lelkipásztori gyakorlatban, mind tanító jellegű dokumentumaikban tanítottak és tanítanak.

2. Miként az isteni kinyilatkoztatásból tudjuk, a bűnöket az isteni szentség és igazságosság által kiszabott büntetések követik, melyeket akár itt a Földön az életnek fájdalmaival, nyomorúságaival és viszontagságaival, s főként a halál elviselésével, [3] akár a másvilágon tűz és szenvedések, vagyis tisztító büntetések által kell lerónunk. [4] A keresztények ezért mindenkor meg voltak győződve arról, hogy a gonosz útnak sok keserves következménye van, s hogy a gonosz út göröngyös, tövises és ártalmas számára, akik járnak rajta. [5]

Isten igazságos és irgalmas ítélete azért rója ki ezeket a büntetéseket, hogy megtisztítsa a lelket, megvédje az erkölcsi rend szentségét, és teljes méltóságában állítsa helyre Isten dicsőségét. Minden bűn megzavarja ugyanis azt az egyetemes rendet, amit Isten kimondhatatlan bölcsessége és végtelen szeretete határozott meg; és minden bűn igen nagy javakat rombol le mind a bűnös személy, mind az emberi társadalom szempontjából. Világosan látta minden kor keresztényeinek lelkiismerete, hogy a bűn nemcsak az isteni törvény áthágása, hanem azonfelül még ha nem is mindig közvetlenül és nyíltan az Isten és az ember közötti személyes barátságának is megvetése vagy elhanyagolása, [6] Istennek valóságos és soha eléggé föl nem mérhető megsértése, sőt hálátlan visszautasítása annak a szeretetnek, melyet Isten Krisztusban ajánlott föl nekünk, amikor Krisztus a barátaivá hívta meg tanítványait, nem szolgáknak. [7]

3. A bűnök teljes megbocsátásához és úgynevezett jóvátételéhez tehát nemcsak az szükséges, hogy lelkünk őszinte megtérésével visszaállítsuk az Istennel való barátságot, és az Isten bölcsességét és jóságát ért megbántásokért engeszteljünk, hanem teljesen helyre kell állítanunk mindazokat az akár egyéni, személyes jellegű, akár közösségi jellegű vagy éppen az egyetemes renchez tartozó javakat, amiket a bűn lecsökkentett vagy tönkre is tett. Ez történhet önkéntes jóvátétellel, aminek büntetés jellege is van, vagy az igazságos és végtelenül szent isteni bölcseségtől ránk szabott büntetések elviselésével, melyekből kiviláglik az egész világ előtt Isten szentsége és tündöklő dicsősége. E büntetések létéből és súlyosságából ismerjük föl a bűn esztelenségét és rosszását, illetve rossz következményeit.

A tisztítótüzről szóló tanításból világosan látható, hogy a bűn megbocsátása után is maradhatnak, és valójában gyakran maradnak vissza lerovandó büntetések, vagy a bűnök

megtisztítandó maradványai. [8] A tisztítótűzben ugyanis az elhunytak lelkei, "akik igaz bűnbánattal, Isten szeretetében haltak meg, anélkül, hogy cselekedeteikért és mulasztásaikért a bűnbánat megfelelő gyümölcseivel elégtételt nyújtottak volna" [9] a halál után, tisztító büntetésekkel tisztulnak. Ezt a liturgikus imádságok is igazolják, melyeket a szentmisére egybegyűlt keresztény közösség a legősibb időkől fogva mondott, azért imádkozva: "hogya, akik bűneinkért méltán bűnhődünk, azokat irgalmasságod neved dicsőségére szabadítsa meg." [10]

Minden e világban zarándokló ember elkövet legalább bocsánatos, s ahogy mondani szokták mindennapos vétkeket: [11] így tehát valamennyien rászorulnak Isten irgalmára, hogy megszabaduljanak a bűnök büntető következményeitől.

II. Az Egyház "kincstára"

4. Az isteni terv titokzatos és jóságos misztériumából fakadóan az emberek természetfölötti kapcsolatban vannak egymással, melynek alapján egynek a bűne másoknak is árt, miként egynek éltszentsége a többieknek is áldást hoz. [12] Így a Krisztus-hívők segítik egymást a természetfölötti cél elérésében. E kommunió tanúja maga Ádám, akinek bűne minden emberre átszarmazik. De e természetfölötti kapcsolat nagyobb és tökéletesebb kiinduló pontja, alapja és példája maga Krisztus, akivel Istentől kapott meghívás alapján közösségre léphetünk. [13]

5. Krisztus ugyanis, "aki bünt nem követett el", " szenvedett értünk"; [14] "a mi bűneinkért sebeztek meg, a mi gonoszságainkért törték össze, ... az Ő sebei szereztek nekünk gyógyulást". [15]

Krisztus nyomdokait követve [16] a keresztények mindig törekedtek arra, hogy segítsék egymást az égi Atya felé vezető úton imádsággal, lelki javak följánlásával és vezeklő engeszteléssel. Minél buzgóbb szeretet sürgette őket, annál inkább követték a szenvedő Krisztust, hordozták keresztjüket a maguk bűneinek és mások vétkeinek kiengesztelésére abban a biztos tudatban, hogy az irgalmasság Atyjánál segíthetnek testvéreiken az üdvösség elnyerésében. [17] Ez a szentek közössége ősrégi dogmája, [18] melyben Isten egyes gyermekinek élete Krisztusban és Krisztus által csodálatosan összekapcsolódik az összes többi keresztény testvér életével Krisztus titokzatos testének természetfölötti egységében mint egyetlen misztikus személyben. [19]

Így jön létre "az Egyház kincstára". [20] Ez persze nem valami évszázadokon át összegyűlemllett halmaza az anyagi javaknak, hanem az az Isten előtti végtelen és kimeríthetetlen érték, amit Krisztus engesztelése és érdemei jelentenek: amelyeket Ő följánlott, hogy az egész emberiség megszabaduljon a bűntől, és eljusson az Atyával való közösségre. Maga a megváltó Krisztus az, akiben megvannak és hatnak megváltásának elégtételei és érdemei. [21] Ezenkívül e kincstárba tartozik még az mérhetetlen és páratlan és mindig új érték, amivel a Boldogságos Szűz Mária és az összes szentek imádságai és jócselekedetei rendelkeznek Isten színe előtt, akik az Úr Krisztus kegyelméből követték az Ő nyomdokait, megszentelődtek és végrehajtották az Atyától rájuk bízott művet; úgy, hogy a saját üdvösségükön munkálkodva testvéreik üdvösségét is segítették a titokzatos Test egységében.

" Mert Krisztus valamennyi híve az ő Lelkének birtokában összeolvad az egy Egyházba, és egymáshoz kapcsolódik öbenne (vö. Ef 4,16). Az úton levőknek és a Krisztus békéjében elszenderült testvéreknek egysége a legkevésbé sem szakad meg, sőt az Egyház mindig vallott

hite szerint a lelki javak közösségében erősebb lesz. Abból következően ugyanis, hogy az égiek bensőségebben egyesülnek Krisztussal, az Egyház egészét megszilárdítják a szentségben, nemesebbé teszik istentiszteletét, melyet itt a földön bemutat, és sokféleképpen hozzájárulnak az Egyház további épüléséhez (vö. 1Kor 12,12--27). Hiszen ők az örök haza polgárai, ott vannak az Úrnál (vö. 2Kor 5,8), és őáltala, ővele és őbenne szüntelenül közbenjárnak értünk az Atyánál, bemutatván érdemeiket, melyeket a földön szereztek Jézus Krisztus, Isten és az emberek egyetlen közvetítője által (vö. 1Tim 2,5), mindenben az Úrnak szolgálva és a saját testükben kiegészítve azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből testének, az Egyháznak javára (vö. Kol 1,24). Nagy segítséget nyújt tehát gyöngeségünknek az ő testvéri gondoskodásuk." [22]

Ezért a hívek között, akik akár eljutottak már az égi hazába, akár elkövetett vétkeikért engesztelnek a tisztítóüzben, akár még a Földön zarándokolnak, állandóan fönnáll a szeretet köteléke, és az összes javak bőségesen áradó kölcsönös cseréje, melyekkel az egész titokzatos test minden bűnéért engesztelve kiengesztelik az isteni igazságosságot; Isten irgalmát pedig megbocsátásra készítetik, hogy a bűnbánó bűnösök minél hamarabb eljussanak Isten házanépe javainak teljes élvezetére.

III. Az elégtétel mérséklése az Egyházban

6. Ezeknek az igazságoknak tudatában az Egyház már az első időktől kezdve különféle utakat ismert és használt föl, hogy az Úr megváltásának gyümölcseit az egyes hívekre alkalmazza, sőt hogy a hívek maguk is munkálkodjanak testvéreik üdvösségén. És így az Egyház egész teste igazságban és szentségben készüljön Isten országa tökéletes eljövételére, amikor majd Isten lesz minden mindenben.

Már maguk az apostolok buzdították tanítványaikat arra, hogy imádkozzanak a bűnösök üdvösségéért, [23] mely gyakorlatot az Egyház ősi szokása szentül megtartott, [24] főként amikor a bűnbánók az egész közösség közbenjárását kérték, [25] és azáltal, hogy az elhunytakat közbenjáró imádsággal, kiváltképp az eucharisztikus áldozat följánlásával segítették. [26] Az Egyházban már a legrégibb idő óta jócselekedeteket is ajánlottak föl Istennek a bűnösök üdvösségéért, főleg olyasmit, amit az emberi gyarlóság nehéznek talál. [27] Mivel pedig azokat a szenvedéseket, melyeket a vértanúk hitükért és az isteni törvényért viseltek el, igen nagyra értékelték, a vezeklők kérni szokták a vértanukat, hogy az érdemeiktől támogatva hamarabb kapjanak fölloldozást a püspöktől. [28] Az igazak imádságait és jócselekedeteit ugyanis oly nagyra értékelték, hogy állították: a bűnbánót az egész keresztény nép segítsége fürdeti és tisztítja meg, s részesíti a megváltásban. [29]

Minderről nem azt gondolták, hogy az egyes hívők pusztán a saját erejükkel tevékenykednek a többi testvér bűneinek bocsánatáért, hanem hitték, hogy maga az Egyház mint Krisztussal, a Fővel összekapcsolt egy test ad az elégtételt egyes tagjaiban. [30]

Az egyházatyák korában azonban általános volt a meggyőződés, hogy az üdvözítés művét az Egyház azoknak a pásztoroknak tekintélye alatt és velük közösségben valósítja meg, akiket a Szentlélektől állított püspökké Isten egyházának kormányzására. [31] Ezért a püspökök mindent okosan megfontolva határozták meg az elégtétel módját és mértékét, sőt azt is megengedték, hogy a kánoni vezeklést más cselekedetekkel helyettesítsék, melyek talán könnyebbek, a közjó szempontjából megfelelőbbek és a jámborság számára kedvezőbbek voltak, melyeket maguk a vezeklők, sőt olykor más hívők végeztek el. [32] Lassanként így jöttek szokásba a búcsúk.

7. Az Egyházban élő meggyőződés alapján, mely szerint az Úr nyájának pásztorai Krisztus és a szentek érdemeinek alkalmazásával meg tudják szabadítani a híveket a bűneik után megmaradó büntetésektől, az Isten népét szüntelenül éltető Szentlélek sugallatára a századok során kialakult a búcsúk szokása. Ezáltal az Egyház tanításában és fegyelmében fejlődés történt és nem elváltozás, [33] és a a kinyilatkoztatás gyökeréből új érték fakad a hívek és az egész Egyház javára.

A búcsúk lassanként terjedő használata pedig az Egyház története során akkor vált a leginkább nyilvánvalóvá, amikor a római pápák úgy határoztak, hogy az Egyház közjavát szolgáló bizonyos cselekedetek "mindenfajta vezeklés helyettesítésére beszámítandók", [34] és "a bűneiket valóban bánó és meggyónó" és az ilyen jócselekedeteket végző hívőknek "a mindenható Isten irgalmából és ... apostolainak érdemeiben és tekintélyében bízva", "az apostoli teljhatalommal," "bűneiknek nemcsak teljes és bőséges, hanem a legteljesebb megbocsátását" engedélyezték. [35]

"Isten egyszülött Fia" ugyanis ".. kincstárat szerzett a küzdő Egyháznak, ... ezt a kincstárat pedig rábízta... Szent Péterre, a mennyek országa kulcsainak birtokosára, valamint az ő utódaira és helyetteseikre itt a Földön, hogy üdvös módon osszák szét a hívek között, és sajátos, észszerű okokra való tekintettel engedjék el a bűneiket bánó és megvalló híveknek a bűneikért járó ideigtartó büntetést hol teljesen, hol részlegesen, akár egyetemlegesen bárkinek, akár különlegesen egyeseknek (ahogyan Isten szerint jónak látják). E kincstárhoz tartoznak ... a Boldogságos Istenszülő és az összes választottak érdemei." [36] 8. A már megbocsátott bűnökért járó ideigtartó büntetéseknek ezt az elengedését külön névvel indulgentia-nak, 'búcsúnak' nevezték. [37]

A búcsú részben megegyezik azokkal az egyéb utakkal és módokkal, amik a bűnök visszamaradó mozzanatainak megszüntetését szolgálják, ugyanakkor azonban határozottan különbözik is tőlük.

A búcsúban ugyanis az Egyház az Úr Krisztustól kapott megváltás szolgálóleányának hatalmával élve nem csupán imádkozik, hanem a megfelelőképpen fölkészült Krisztus-hívőnek illetékes hatóságként adományoz Krisztus és a szentek elégtételeinek kincstárából az ideigtartó büntetések elengedésére. [38]

A cél pedig, amelyet az egyházi hatóság a búcsúk engedélyezésével elérni akar, abban áll, hogy ne csupán segítse a híveket a megérdemelt büntetések lerovásában, hanem a jámborság, a bűnbánat és a szeretet cselekedeteire is készítse őket, főként olyanokra, melyek növeli a hitet és előmozdítják a közjót. [39]

Ha pedig a hívek elhunytak megsegítésére ajánlják föl a búcsúkat, akkor kiváló módon gyakorolják a szeretetet, és miközben az égiekre gondolnak, földi tennivalóikat is helyesebben végzik.

Ezt a tanítást az Egyház tanítóhivatala különféle megnyilatkozásokban védte meg és adta elő. [40] A búcsúk gyakorlatába viszont nem egyszer visszaélések csúsztak be, egyrészt mert "a mértéktelenül és feleslegesen engedélyezett búcsúk" lejáraták az Egyház kulshatalmát, és erejétől fosztották meg a vezeklő elégtételt, [41] másrészt pedig "a gyalázatos nyereszkedés" miatt káromolták a búcsúk nevét. [42] Az Egyház azonban e visszaéléseket megszüntetve és helyreigazítva "azt tanítja és rendeli, hogy az Egyházban meg kell tartani a búcsúk gyakorlatát, mert a keresztény nép számára nagyon üdvös dolog, és szent zsinatok hagyták

jóvá tekintélyükkel. Kiközösítéssel sújtja mindazokat, akik a búcsút haszontalannak tartják, vagy tagadják azt, hogy az Egyháznak van hatalma búcsúkat engedélyezni". [43]

9. Az Egyház napjainkban is felszólítja minden gyermekét, hogy mérlegelje és fontolja meg, milyen nagy értéket képvisel a búcsúnyerés mind az egyes ember, mind pedig az egész keresztény társadalom javára.

Hogy csak röviden összefoglaljuk a legfontosabbakat, az első, amit ez az üdvös gyakorlat tanít: "rossz és keserves dolog elhagyni az Urat, az Istent". [44] A hívek ugyanis, midőn elnyerik a búcsút, belátják, hogy ők maguk a saját erejükkel nem tudnának jóvátételt adni a rosszért, amit a bűnükkel saját maguknak is, az egész társadalomnak is okoztak, ezért üdvös alázat támad bennük.

A búcsú gyakorlata továbbá arra is tanít, hogy mily benső egység fűz össze mindnyájunkat Krisztusban, és hogy kinek-kinek természetfölötti élete milyen nagy hasznára van a többieknek: mert ezáltal a többiek is könnyebben és szorosabban tudnak egybekapcsolódni az Atyával. A búcsú gyakorlata tehát egyrészt föllobbantja bennünk a szeretetet, másrészt kitűnő gyakorlása annak, amikor Krisztusban elhunyt testvéreinken segítünk vele.

10. Hasonlóképpen a búcsú használata fölkelte bennünk a bizalmat és a reményt az Atyaistennel való teljes kiengesztelődésre; de ez úgy történik, hogy nem a hanyagságra ad alkalmat, hanem serkent az Istennel való teljes közösség elnyerésére. A búcsú ugyanis ámbár ingyenes ajándékok mind az élők, mind a megholtak javára csak bizonyos föltételek teljesítése után nyerhetők el. Elnyerésükhöz ugyanis szükséges, hogy egyrészt elvégezzék az előírt jócselekedeteket, másrészt hogy a hívő kellő fölkészültséggel rendelkezzen: szeresse Istent, tagadja meg a bűnöket, bízzék az Úr Krisztus érdemeiben, és erősen higgyen abban, hogy a szentek közössége nagyon hasznos számára.

Az sem elhanyagolandó tény, hogy amikor a hívek búcsút nyernek, egyszersmind tanulékonyan alávetik magukat az Egyház törvényes pásztorainak, elsősorban a mennyország kulcsait birtokló Szent Péter utódjának, hiszen épp őket bízta meg az Üdvözítő, hogy legeltesék és kormányozzák Egyházát.

A búcsú üdvös intézménye tehát a maga módján hozzájárul ahhoz, hogy az Egyház Krisztus számára szeplő és ránc nélküli, szent és szeplőtelen legyen, [45] és csodálatos módon kapcsolódjék Krisztushoz a szeretet természetfölötti köteléke által. Minthogy pedig a szenvedő egyház tagjai a búcsú révén hamarabb jutnak be a mennyei egyház tagjai közé, azért a búcsú által mind jobban és gyorsabban megvalósul Krisztus országa addig is, "amíg mindnyájan el nem jutunk a hitben és az Isten Fia megismerésében az egységre, és meglett emberré nem leszünk, elérve a krisztusi teljességet". [46]

11. Ezen igazságokra támaszkodva tehát az Anyaszentegyház, miközben szüntelenül ajánlja híveinek a búcsú használatát, mely a történelem tanúsága szerint a keresztény nép számára nagyon kedves és ma is hasznos, egyáltalán nem akarja háttérbe szorítani a megszentelés és tisztulás egyéb módjait, főként nem a szentmiseáldozatot és a szentségeket, kiváltképp a szentgyónást, de az úgynevezett szentelmények nyújtotta bőséges segítséget sem; végül pedig éppenséggel nem akarja kisebbiteni az imádságnak, a vezeklésnek és a jótékonysági cselekedeteknek értékelését. Mindezen segédeszközöknek közös vonása, hogy annál hatékonyabban adják meg a megszentelődést és megtisztulást, minél szorosabban kapcsolódik az ember a szeretet által a Főhöz, Krisztushoz és az Egyház egész testéhez. A szeretet

kiemelkedő helyét a keresztény életben a búcsúk is igazolják. Nem lehet ugyanis búcsút nyerni őszinte metanoia, megtérés és Istennel való kapcsolat nélkül, melyekhez csak hozzájárul az előirt cselekedetek elvégzése. Megmarad tehát a szeretet rendje, és ebbe szövődik bele a büntetések elengedése az Egyház kincstárának hasznosítása által.

Az Egyház buzdítja híveit, hogy se el ne hagyják, se kevésre ne becsüljék atyáik megszentelt hagyományait, hanem fogadják vallásos hittel és engedelmisséggel, és a katolikus család drága kincseként őrizzék. Az Egyház mindazonáltal szabadon hagyja a lehetőséget, hogy ki-kí Isten fiainak szent és jogos szabadságával élve használja a megtisztulásnak és megszentelődésnek ezeket az eszközeit, de állandóan felhívja a hívők figyelmét mindarra, ami a búcsúnál előbbrevaló az üdvösség elnyerése érdekében, mert szükséges, vagy jobb, vagy hatékonyabb. [\[47\]](#)

Hogy pedig növekedjék a búcsúk iránti tisztelet és megbecsülés, az Anyaszentegyház némi újítást lát szükségesnek a búcsúk fegyelmében, és új szabályok kibocsátását határozta el.

A búcsúfegyelem megújítása

12. Az alábbi szabályok -- a püspöki karok véleményének meghallgatása után -- alkalmas változtatásokat vezetnek be a búcsúk fegyelmébe.

Az Egyházi Törvénykönyv rendelkezései, valamint a Szentszéknek a búcsúkról szóló határozatai, amennyiben megfelelnek az új szabályoknak, továbbra is érvényben maradnak.

Az új szabályok megalkotásában főként három szempont volt irányadó: új mértéket kell megállapítani a részleges búcsúkra; csökkenteni kell a teljes búcsúkat; egyszerűbb és méltóbb formába kell öltöztetni az úgynevezett tárgyakhoz fűződő és helyhez kötött búcsúkat. Ami a részleges búcsúkat illeti, elhagytuk a régi években és napokban kifejezett meghatározást, és új szabályt vagyis mértéket állapítottunk meg, mely szerint a búcsúval ellátott jócselekedetet végző hívő cselekedete veendő alapul.

Mivel ugyanis a Krisztus-hívő cselekedetével azon érdemen kívül, ami cselekedetének fő gyümölcse -- ideigtartó büntetésének elengedését is elnyerheti, mégpedig annál nagyobb mértékben, minél nagyobb a cselekvő szeretet és a cselekedet értéke, úgy láttuk jónak, hogy a büntetés elengedésének azt a mértékét, amelyet a hívő saját cselekedetével elnyert, vegyük alapul azon büntetés elengedéshez, amit az egyházi tekintély a részleges búcsúval szívesen ad.

Ami a teljes búcsúkat illeti, megfelelőnek látszott a számukat csökkenteni, hogy a hívek a teljes búcsút kellőképpen értékeljék, és megfelelően fölkészülve nyerhessék el. Ami ugyanis gyakran előfordul, arra kevésbé figyelünk, s ami bőségesebben áll rendelkezésünkre, azt kevésbé becsüljük; hiszen a legtöbb hívőnek bizonyos időre van szüksége, hogy kellőképpen fölkészüljön a teljes búcsú elnyerésére.

Ami végül a tárgyakhoz vagy helyekhez kötött búcsúkat illeti, nemcsak a számuk csökkentettük nagyon, hanem még a nevüket is megszüntettük, hogy világosabbá váljék: a hívők cselekedeteit gazdagítják a búcsúk, és nem a tárgyakat vagy helyeket, melyek csupán alkalmul szolgálnak a búcsúk elnyerésére. Sőt a jámbor társulatok tagjai is jelvényeik használata nélkül nyerhetik el saját búcsúikat, ha elvégzik az előirt cselekményeket.

SZABÁLYOK

- 1.** A bűcsű Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó, ideig tartó büntetések elengedése, melyet a keresztény hívő, aki megfelelően fölkészült és teljesítette a kiszabott feltételeket, elnyer az Egyház segítségével, mely mint a megváltás szolgálója, Krisztus és a szentek elégtételt nyújtó érdemeinek kincstárát hivatalosan kezeli és részesít belőle.
 - 2.** A bűcsű részleges vagy teljes aszerint, hogy részben vagy teljesen szabadit meg a bűnökért járó ideigtartó büntetésektől.
 - 3.** Mind a részleges, mind a teljes bűcsűnyerést mindig föl lehet ajánlani az elhunytak javára mint közbenjárást.
 - 4.** A részleges bűcsút ezután egyszerűen részleges bűcsű névvel illetjük, nem adva hozzá semmi meghatározott napot vagy évet.
 - 5.** A hívőnek, aki legalább szívbeli töredelemmel tesz részleges bűcsúval ellátott jó cselekedetet, az Egyház ugyanannyi büntetés elengedését ajándékozza, amennyi a saját cselekedetéért elengedett neki.
 - 6.** Teljes bűcsút naponta csak egyszer lehet nyerni; kivétel a 18. p. előírása a "halál órájára". Részleges bűcsút viszont napjában többször is nyerhetünk, hacsak kifejezetten más rendelkezés nincs érvényben.
 - 7.** A teljes bűcsű elnyeréséhez el kell végezni a bűcsúval ellátott cselekményt, és teljesíteni kell három föltételt: szentgyónás, szentáldozás és imádság a Szentatya szándékára. Ezenfelül szükséges, hogy ki legyen zárva minden bűnös ragaszkodás, beleértve a bocsánatos bűnöket is.
- Ha nincs meg ez a teljes fölkészültség, vagy nem teljesülnek a mondott föltételek, kivéve a 11. pontban említett "akadályozottak" esetét, a bűcsű csak részleges lesz.
- 8.** A három föltételt teljesíteni lehet az előirt cselekmény elvégzése előtt vagy után akár több nappal is; helyes azonban, hogy a szentáldozás és az imádság a Szentatya szándékára azon a napon történik, amelyen az előirt cselekedeteket elvégezzük.
 - 9.** Egyetlen szentgyónás után több teljes bűcsű is elnyerhető, de egy szentáldozással és egy a Szentatya szándékára mondott imádsággal csak egy teljes bűcsút lehet nyerni.
 - 10.** A Szentatya szándékára történő imádkozás föltételeinek teljesen eleget teszünk, ha elmondunk a Szentatya szándékára egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet. A híveknek azonban módjukban áll bármi más imádságot mondani a Szentatya szándékára, kinek kinek a Szentatya iránti egyéni áhítata és tisztelete szerint.
 - 11.** Érintetlenül hagyva a gyóntatóknak a CIC 1917. 935. kánonjában adott fölcserélési fölhatalmazást az akadályozottak számára, mind az előirt cselekmények, mind föltételek tekintetében, a helyi ordináriusok megengedhetik a joghatóságuk alá tartozó híveknek, akik olyan helyen laknak, ahol semmi módon nem, vagy csak nagy nehézségek árán juthatnak szentgyónáshoz vagy szentáldozáshoz, hogy elnyerhessék a teljes bűcsút tényleges

szentgyónás és szentáldozás nélkül is, ha őszinte bűnbánatot indítanak, és elhatározzák, hogy az említett szentségekhez járulnak, mihelyt lehetőségük nyílik rá.

12. A búcsúk fölosztása személyi, tárgyi és helyi búcsúkra ettől kezdve megszűnik, mert így világosabban kitűnik majd, hogy a búcsú a hívek cselekedetéhez van kötve, bár néha tárggyal vagy hellyel kapcsolatos.

13. A búcsúk kézikönyvét át kell dolgozni abból a célból, hogy csak a jelentősebb imádságok és a jelentősebb ájtatossági, jótékonyági és vezeklési cselekedetek legyenek búcsúval ellátva.

14. Az egyes szerzetesrendek, szerzetes társulatok, fogadalom nélkül közös életet folytató társaságok, világi intézmények, továbbá a hívek jámbor társulásai búcsúinak jegyzékeit és összefoglaló kiadványait minél előbb fölül kell vizsgálni avégett, hogy teljes búcsút csak a Szentszéktől megállapított jelesebb napokon lehessen nyerni. Tegyen előterjesztést e tárgyban a legfőbb eljáró, vagy jámbor társulások esetében a helyi főpásztor.

15. Minden templomban, nyilvános kápolnában -- vagy félig nyilvános kápolnában azok számára, akik törvényesen használják elnyerhető az a teljes búcsú, amelyet csak a megholtakért ajánlhatunk fel november 2-án.

A plébániatemplomokban ezenfelül évente kétszer lehet nyerni teljes búcsút: a templom titulusának ünnepén (a "templombúcsú" napján) és a Porciuncula búcsú napján, augusztus 2-án, vagy ha a megyésfőpásztor hozzájárul, a megelőző vagy a következő vasárnapon. A templomokhoz vagy kápolnákhöz kapcsolt többi búcsút minél előbb át kell dolgozni.

16. Templommal vagy kápolnával kapcsolatos teljes búcsú elnyeréséhez az előirt cselekedet az adott templom vagy kápolna áhítatos meglátogatása, és ott a Miatyánknak és a Hiszekegynek elimádkozása.

17. Az a hívő, aki bármely pap által szabályszerűen megáldott kegytárgyat (feszületet, keresztet, olvasót, skapulárét, érmet) áhítatos lélekkel használ, részleges búcsút nyer.

Ha pedig a kegytárgyat a pápa vagy egy püspök áldotta meg, akkor az a hívő, aki ezt a kegytárgyat áhítatos lélekkel használja, teljes búcsút is nyerhet Szent Pétert és Pál apostolok ünnepén, ha elmondja a hitvallást bármilyen jóváhagyott formában.

18. Ha halálveszélyben forgó hívőnél nincsen pap, aki kiszolgáltassa neki a szentségeket, és megadja az apostoli áldást, amely az Egyházi Törvénykönyv 468. kánonjának 2. §-a értelmében teljes búcsúval van ellátva, az Egyház mint jó anya a halál órájára teljes búcsút engedélyez az ilyen hívőnek, ha az kellőképp fölkészült rá, azt az egyet tételezve föl, hogy élete folyamán szokásszerűen végzett valamilyen imádságokat. Dicséretes, ha ennek a búcsúnak elnyeréséhez feszületet vagy keresztet is használunk.

Ugyanezt a teljes búcsút a hívő akkor is elnyerheti, ha aznap már nyert teljes búcsút.

19. A teljes búcsúról szóló összes szabályokat főként azt, ami a 6. pontnál található alkalmazni kell azokra a teljes búcsúkra is, amelyeket eddig toties quoties 'annyiszor ahányszor' búcsúknak szoktak nevezni.

20. Az Anyaszentegyház a legmesszebbmenően gondoskodni óhajtván az elhunyt hívekről, hatályon kívül helyez minden ide vonatkozó kiváltságot, az értük följánlott bármely szentmisét viszont a lehető legteljesebb közbenjáró hatással ruházza föl.

A búcsúnyerésnek ez az új szabályzata életbe lép három hónappal azután, hogy ez a Rendelkezés az Acta Apostolicae Sedis-ben (1967. jan. 30-án) megjelenik.

A kegytárgyak használatához fűzött olyan búcsúk, melyekről fentebb nem történt említés, megszűnnek e Rendelésnek az Acta Apostolicae Sedis-ben való megjelenési napjától számított három hónap után. A14. és 15. pontban említett felülvizsgálatot egy éven belül be kell nyújtani a Sacra Paenitentiaria Apostolica-hoz. Hatályukat veszítik mindazok a búcsúk, amelyek e rendelkezés megjelenésétől számított két éven belül nem kapnak új megerősítést.

Úgy akarjuk, hogy jelen szabályzatunk előírásai most és a jövőben is jogérvényesek és hatályosak legyenek; ha szükséges, még az elődeink által kibocsátott apostoli rendelkezések ellenére, valamint egyéb esetleg különleges figyelemre méltó és külön hatálytalanítást igénylő előírások ellenére is.

Kelt Rómában, Szent Péternél, 1967. év január 1-jén, a mi Urunk Jézus Krisztus születésének nyolcadnapján, pápaságunknak negyedik évében.

VI. Pál pápa

Jegyzetek

[1] Vö. Trienti Zsinat XXV. sess. Határozat a búcsúkról. DS 1835. -- Mt 28,18.

[2] DV 8; vö, I. Vatikáni Zsinat Dei Filius konstitúció 4. fejj. DS 3020.

[3] "Az asszonyhoz pedig így szólt: megsokasítom terhességed kínjait. Fájdalmak közepette szüled gyermekeidet. Vágyakozni fogsz a férjed után, ő pedig uralkodni fog rajtad. Az embernek pedig mondta: Mivel hallgattál feleséged szavára, és ettől a fáról, melyről megtiltottam, hogy egyél, átkozott lesz a föld miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Töviset és bojtorjánt terem neked... Arcod verítékével eszed a kenyeret, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, mert por vagy és porrá leszel."(Ter 3,16-19 vö. Lk 19, 41-44; Róm 2, 9; 1Kor 11, 30. -- Szent Ágoston: Enarrationes in Psalmum 58,1,13: "Minden rosszaságért, akár kicsi, akár nagy, büntetést kell kapni akár magától a bűnbánó embertől, akár a büntető Istentől". CCL 39,739; PL 36,701. -- Aquinói Szent Tamás: "Mivel a bűn rendetlen cselekedet, aki vétkezik, valamilyen rend ellen vétkezik. Következésképpen a rend rá fog nehezedni, és ezt nevezzük büntetésnek." (STh I-II, 87, 1.)

[4] Vö. Mt 25, 41--42.; Mk 9, 42-43; Jn 5, 28-29; Róm 2,9; Gal 6, 68. -- II. Lyoni zsinat: Palaiologosz Mikhaél császár hitvallása: DS 856--858. -- Firenzei zsinat: Decretum pro Graecis. DS 1304--1306. -- Szent Ágoston: "Sok dologról úgy látszik, hogy ismeretlen és büntetlen marad; de ezek büntetését a másik világra tartják fön. Nem véletlenül nevezzük az ítélet napjának azt a napot, amelyen élők és holtak bírása eljön ítélni. Amint ellenkezőleg vannak dolgok, amikért, jóllehet bocsánatot nyertünk, itt bűnhődünk, de a jövő világban nem fognak ártani. Ezért mondja az Apostol az ideig tartó büntetésekről, melyek azért érik a már bocsánatot nyert bűnösöket, hogy a másik világban ne kelljen bűnhődniük: "Ha megítélnénk magunkat, nem vonnánk magunkra ítéletet. Ha azonban az Úr ítélt meg minket, az fenyítésünkre szolgál, hogy el ne ítéltessünk e világgal együtt."(1Kor 31--32.); PL 40, 263.

[5] Vö. Hermász: A Pásztor 6, 1, 3. Funk: Patres Apostolici, I, 487.

[6] "Halljátok, egek, és te föld, figyelj, mert az Úr beszél: fiaikat neveltem és nagyvá tettem, ők pedig megvetettek engem. Megismeri az ökor gazdáját és a szamar urának jáslát; Izrael pedig nem ismert meg engem és a népem nem értett meg." (Iz 1, 2--3; -- vö. MTörv 8, 11. 32, 15; Zsolt 105, 21; 118; Bölcs 7, 14; Iz 17, 10.; 44,21; Jer 33, 8; Ez 20, 27; DV 2.)

[7] Vö. Jn 15, 1415; GS 22; AG 13.

[8] "És szólt az Úr Mózeshez és Áronhoz: mivel nem hittetek nekem, hogy megszenteljek engem Izrael fiainak színe előtt, nem fogjátok bevezetni e népet arra a földre, amelyet nekik adok."(Szám 20,12) "Miután láttad [a földet, melyet Izrael fiainak adtam], te is megtérsz népedhez, miként elment a te testvéred, Áron, mert Cin pusztájában, amikor a közösség lázongott, megbántottatok engem, és nem akartatok megdicsőíteni előttük a vizek fölött." (Szám; 27, 13-14) "És mondta Dávid Nátánnak: Vétkeztem az Úr ellen. És mondta Nátán Dávidnak: Az Úr is elvette bűnödöt, s nem halsz meg. De mert tetted káromoltad az Urat, a fiú, aki született neked, halállal hal meg." (2Sám 12, 13--14.) -- IV. Ince pápa: Instructio pro Graecis. DS 838; Trienti zsinat VI. sessio 30. kánon. DS 1580.; 1689, 1693; Szent Ágoston: "Az embernek a bűnök megbocsátása után is szenvednie kell ebben az életben, bár a bűn az elsődleges oka nyomorúságának. A büntetés huzamosabb mint a bűn, nehogy kevésbe vegyük a bünt amiatt, hogy vele együtt mindjárt megszűnik a büntetés is. A büntetés azért éri bizonyos időre az embert, akit már nem kárhoztat a bűn, hogy érezze a földi nyomorúságot, javuljon és vezekeljen." In Joannis evangelium tractatus 124,5. PL 35,1972.)

[9] II. Lyoni zsinat. IV. Sessio. DS 856.

[10] Vö. Missale Romanum: "Néped könyörgését, Urunk, hallgasd meg kegyesen, hogy akik méltán bűnhődnek bűneinkért, azokat irgalmaságod neved dicsőségére szabadítsa meg." Hetvenedvasárnap orációja; "Kérünk, Urunk oldozd föl, bűneink kötelekeit, s amit értük megérdemeltünk, irgalmasan fordítsd el tőlünk." Oratio super populum az 1. vasárnap utáni hétfőn; "Kérünk, Urunk mentsd meg minden büntetéstől és veszedelemtől azokat, akiket így nagy misztériumok részeseivé tettél." (Nagyböjt 3. vasárnap, postcommunio)

[11] Vö. "Hiszen sokban vétünk mindnyájan." (Jak 3,2) -- "Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, saját magunkat vezetjük félre, és nincs bennünk igazság." (1Jn 1,8) A karthágói zsinat e rész így magyarázta: "Továbbá úgy látjuk, hogy ha valaki Szent János apostol szavait: 'Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, magunkat vezetjük félre, és nincs bennünk igazság' úgy értelmezné, hogy csak alázatosságból kell így beszélnünk, nem pedig azért, mert valóban így áll a dolog, legyen kiközösítve." DS 228; Trienti zsinat, VI. sessio: Határozat a megigazulásról, 11. fej. DS 1537; [LG](#) 40.

[12] Szent Ágoston: De baptismo contra Donatistas 1, 28: PL 43, 124.

[13] "Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővessző; aki bennem marad és Én őbenne, az bő termést hoz." (Jn 15, 5) "Ti pedig Krisztus teste vagytok és testének tagjai." (1Kor 12, 27; vö. 1Kor 1, 9; 10, 17; Ef 1, 20-23; 4, 4) Vö. [LG](#) 7 "Krisztus Lelkének közöltetéséből következik ..., hogy az Egyház mint a megváltó kiegészítése és teljességeként létezik, Krisztus pedig valamiképpen beteljesedik az Egyházban (vö. Aquinói Szent Tamás: Commentar in Epistulam ad Ephesios 1, 8). E szavakkal érintjük a módot, hogy ... a titokzatos Fő, ami Krisztus, és az Egyház, mely itt a földön mint második Krisztus az Ő nevében cselekszik, hogyan alkot egyetlen új embert, akiben a kereszt üdvöthozó művének állandósításában ég és föld összekapcsolódik: Krisztusról beszélünk, a Főről és a testről, az egész Krisztusról." (XII. Pius pápa: Mystici Corporis enciklika; DS 3813) -- Szent Ágoston: "A mi Urunk, Jézus Krisztus mint teljes és tökéletes férfi Fő is, test is: a Főt abban az emberben ismerjük föl, aki Szűz Máriától született... Ő az Egyház feje. E Fő teste az Egyház, nemcsak az, amelyik itt van, hanem az, amelyik itt is, és szerte a földkerekségen; nem is csak az, amely most él, hanem mindazok, akik Ábeltől kezdve a világ végéig megszületnek és hinni fognak Krisztusban, az egy városhoz tartozó szentek teljes népe; ez a város Krisztus teste, melynek feje Krisztus." (Enarrationes in Psalmos XC, 1. PL 37,1159.)

[14] Vö. 1Pét 2, 21--22.

[15] Vö. Iz 53, 4--6. --1Pét 2, 21--25; Jn 1, 29; Róm 4, 25; 5,9; 1Kor 15,3; 2Kor 5, 21; Gal 1, 4; Ef 1, 7; Zsid 1, 3; 1Jn 3, 5.

[16] Vö. 1Pét 2, 21.

[17] "Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik testének, az Egyháznak javára" (Kol 1, 24) "Szent János apostol bűnbánatra buzdítja a fiatal rablót, amikor így kiált neki: 'Én adok számot helyetted Krisztusnak. Ha kell, szívesen elviselem a halálot, miként az Úr meghalt értünk. A lelkemet adom oda helyetted.'"

(Alexandriai Kelemen: Liber Quis dives salvetur, 42.. PG 9, 650) "Hisszük ugyan, hogy a Bíró előtt sokat számít a vértanúk érdeme és az igazak cselekedetei, de amikor az ítélet napja eljön, e világ végén, Krisztus ítélőszéke előtt fog állni az Ő népe." "A bűnbánónak, a jót tevőnek, az esdeklőnek kegyesen meg lehet bocsátani, és az elnyert bocsánatot, s az ilyenre átruházható mindaz, amit számukra a vértanúk kértek és a papok tettek." (Szent Cyprianus: De lapsis 17, 36. PL 4, 495; 508.) "Azt mondod könyvecskédben, hogy amíg élünk, kölcsönösen imádkozhatunk egymásért; de ha meghaltunk, nem hallgatják meg a másikért mondott imádságot: főként azért, mert a vértanúk szüntelenül kérik a bosszúállást a vérükért (Jel 6,10). Ha az apostolok és a vértanúk testben élve imádkozhatnak a többiekért, amikor még magukért is aggódniuk kell, mennyivel inkább megteszik ezt a győzelmükért megkoronázottan?" (Szent Jeromos: Contra Vigilantium 6. PL 23, 359) "Tehát sírni kell a sírókkal. Mikor tehát látsz egy testvért, aki a bűnök büntetése miatt szomorkodik, sírj vele, és légy iránta irgalmas. Így ugyanis mások bajából okulhatsz. Mert aki a felebarát bűnéért forró könnyeket hullatott, a testvért siratva megjavul. ... Gyászolj a bűn miatt. A bűn a lélek betegsége, a halhatatlan lélek halála, tehát gyászra és szüntelen siralomra méltó." (Nagy Szent Vazul: Homilia in martyrem Julittam 9. PG 31, 258259) "Tehát nem válogatás nélkül gyászoljuk azokat, akik meghalnak, s nem is örvendünk minden élőknek; hanem a bűnösöket gyászoljuk, nemcsak a halálbamenőket, hanem az élőket is; az igazak miatt pedig örvendünk, nemcsak életükben, hanem azután is, hogy meghaltak." (Aranyszájú Szent János: In Epistolam ad Philippenses. 1, 3, 3. PG 62, 203) "Ha önként vállalt elégtételről beszélünk, megesik, hogy az egyik hordozza a másik büntetését, mert bizonyos módon egyek. ... Ha a bűnért kirótt büntetésről beszélünk mint büntetésről, akkor mindenki a saját bűnéért bűnhődik, mert a bűn aktusa személyes dolgok. Ha pedig gyógyító büntetésről van szó, akkor megesik, hogy az egyik a másik bűnéért bűnhődik. Mondtuk ugyanis, hogy az anyagi károk vagy a test szenvedése a Lélek üdvösségét szolgáló gyógyító büntetések. Ezért nincs akadály annak, hogy valakit Isten vagy ember más bűnéért ilyen büntetéssel sújtson." (STh I-II. 87, 8.)

[18] "A szentek közössége tehát nem más, mint jótétemények, imádságok, engesztelés, segítség kölcsönös cseréje a mennyei hazában vagy a tisztító tűzben vagy a mé földön zarándokló hívők között, akik egyetlen várost alkotnak, melynek a feje Krisztus, élető elve a szeretet." (XIII. Leó: Mirae caritatis enciklika, DS 3363.)

[19] "A test ugyan egy, de sok tagja van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így Krisztus is, mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztségben." (1Kor 12, 12--13) "Így tehát Krisztus úgy él az Egyházban, hogy az Krisztus második személyeként létezik. Ezt állítja a pogányok Tanítója a Korintusiakhoz írt levelében, amikor minden további nélkül Krisztusnak nevezi az Egyházat (vö. 1Kor 12,12), nyilván magát a Mestert követve, aki a magasságból így szólt hozzá, amikor ő még üldözte az Egyházat: 'Saul, Saul, miért üldözöl engem?' (ApCsel 9,4; 22,7; 26,14)'. Sőt ha hihetünk Nissai Szent Gergelynek, az Apostol gyakran nevezte Krisztusnak az Egyházat. (vö. De vita Moysi, PG 44, 385); és ismeritek tisztelendő testvérek Szent Ágoston mondását: 'Krisztus hirdeti Krisztust' (Sermones, 354,1; PL 39:1563)." (XII. Pius pápa: Mystici Corporis enciklika 1943. június 29. AAS 35 (1943) 218) -- Vö. STh III, 48, 2 ad 1; 49, 1.

[20] "Isten egyszülött Fia ... kincstárat szerzett a küzdő Egyháznak ... E kincstárat ... a

mennyek országa kulcsainak őrzője, s annak utódai által átadott a híveknek üdvös használatra ... E kincstárba tartoznak a Boldogságos Istenszülő és az első igaztól az utolsóig minden szent érdemei." (VI. Kelemen pápa: Unigenitus Dei Filius szentévi bulla, 1343. I. 25. DS 1025, 1026-27) "... Mi, akik az égből teljhatalmat kaptunk az egyetemes Egyház ráknbizott kincstárából, mely Krisztusnak és az ő szentjeinek érdemeiből áll, a tisztítótűz lelkeinek közbenjárását és segítséget nyújtani kívánván" (IV. Sixtus: Romani Pontificis enciklika 1477. XI. 27. DS 1406) "... Jézus Krisztus és a szentek érdemei kincstárának kezelése..." (X. Leó: Cum postquam dekrétum 1518. XI. 9. DS 1448; vö. 1467, 2641.)

[21] Vö. Zsid 7, 23-25; 9, 1128.

[22] LG 49.

[23] "Valljátok meg tehát egymásnak bűneiteket és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Igen hathatós az igaz ember buzgó könyörgése." (Jak 5, 16); "Amikor valaki látja, hogy a testvére bünt követ el, de ez a bűn nem jelenti számára a halált, imádkozzék érte, és életet szerez annak, aki nem halált hozó bűnnel vétkezett." (1Jn 5, 16.)

[24] "Imádkozzunk tehát mi is azokért, akik valamilyen bűnben vannak, hogy adassék nekik összeszedettség és alázat, hogy ne ránk, hanem az isteni akaratra hallgassanak. Így az irgalmasságból fakadó könyörgés értük Istennél és a szenteknél gyümölcsöző és tökéletes lesz számukra." (Római Szent Kelemen: Ad Corinthios 56, 1. Funk: Patres Apostolici I, 171.) "Mikor pedig bevégezte az imádságot, melyben megemlékezett mindenkiről, aki valaha találkozott vele, kicsinyekről és nagyokról, nevezetes és névtelen emberekről, és a földkerekségen élő katolikus Egyházzal ..." (Szt Polycarpus vértanúsága 8,1. Ua., 321, 323.)

[25] "A nyilvános vezeklésben az ünnepi szentmise végeztével a római Egyházban a bűnbánók t'ajgatva és siránkozva a földre vetik magukat. Ekkor a püspök könnyezve közledik feléjük és színtlén földre borul és az Egyház egész közössége együtt sír és tesz bűnvallomást. Ezután elsőként a püspök kell föl és talpra állítja a földön fekvőket; majd a vezeklőkért mondott imádságok után elbocsátja őket." (Szozomenosz: Historia Ecclesiae 7, 16. PG 67, 1462.)

[26] "Ezután az elhunyt szent atyákért és püspökökért, s általában minden közöttünk élt emberért imádkozunk; azzal a hittel, hogy ezeknek a lelkeknek, akikért imádkozunk, nagyon segítségére van, miközben a szemünk előtt van a szent és félelmetes áldozat." A koszorú példájára hivatkozva, melyet a császárnak kötnek, hogy a száműzötteknek kegyelmezzen meg, ugyanez a szent tanító ezzel fejezi be beszédét: "Ugyanígy mi is az elhunytakért, ámbár bűnösök, Istennek ajánlván az imádságokat nem koszorút kötünk, hanem a föláldozott Krisztust ajánljuk föl bűneinkért, kérvén a kegyes Istent, hogy nekik is, nekünk is bocsásson meg és kegyelmezzen meg." (Jeruzsálemi Szt Cirill: Catechesis 23,9--10. PG 33, 1115, 1118) Vö. Szent Agoston: Confessiones 9, 12, 32. PL 32, 777; 9, 11, 27. PL 32, 775; Sermones 72, 2: PL 38, 936; De cura pro mortuis gerenda 1, 3: PL 40, 593.

[27] (Szent János apostol a fiatal rabló megtérítésekor) "Ettől kezdve részben gyakran imádkozva Istenhez, részben az ifjúval együtt hosszasan böjtölve, s különböző buzdító beszédeket intézve hozzá, nem tágitott tőle mindaddig, míg, amint mondják, állhatatosságával el nem vezette az Egyház ölébe. ..." (Alexandriai Kelemen: Liber Quis dives salvetur. 42. PG 9, 651.)

[28] "E békét, melyet egyesek az Egyházban nélkülöztek, a börtönben a vértanúktól szokták könyörögve kérni." Tertullianus: Ad Martyras 1, 6. PL 1, 695) "Úgy gondolom, elébe kell sietnünk testvéreinknek, hogy akik ajánló levelet kaptak a [még börtönben lévő] vértanúktól, ... a bűnbocsátó kézzátétel után jöjjenek az Úrhoz azzal a békével, melyet a vértanúk a hozzánk intézett levéllel a számukra kértek." (Szent Cyprianus: Epistula 18. PL 4, 265; vö. Epistula 19. PL 4, 267) Vö. Caesareai Eusebius: Historia Ecclesiae 1, 6, 42. PG 20, 614-615.

[29] "... az egész nép cselekedeteitől megtisztul és a nép könnyei megfürdetik azt, akit a nép könyörgései és könnyei megszabadítanak a büntől, s belsejében megtisztítanak. Krisztus

ugyanis megajándékozta Egyházát azzal, hogy mindenki által megválthasson egyet, ő, akit az Úr Jézus eljövetele arra méltatott, hogy egy által valamennyien megváltassanak." (Szt Ambrus: De Paenitentia 1, 15: PL 16, 511.)

[30] "Ha egy tagja sajog, a test nem tud örvedeni: az egész együtt szenved és együtt kell működni a gyógyulás érdekében. Az Egyház az egyikben is, a másikban is jelen van, de az Egyház Krisztus. Amikor tehát te a testvérek térdét egyenesíted, Krisztust gyógyítod, Krisztust kérleled; ugyanígy amikor ők sírnak miattad, Krisztus szenved, Krisztus kéri az Atyát. Amit a Fiú kér, az mindig könnyen megtörténik." (Tertullianus: De paenitentia 10, 5-6. PL 1, 1356) Vö. Szent Ágoston: Enarrationes in Psalmum 85,1: PL 37, 1082.

[31] Vö. ApCsel 20,28; Trienti zsinat XXIII. sessio Decretum de sacramento ordinis 4. fej. DS 1768; I. Vatikáni Zsinat: Pastor aeternus dogmatikus konstitúció 3. f., DS 3061; [LG](#) 20. "A püspöktől függetlenül senki ne tegyen olyat, ami az Egyházat érinti." (Antiochiai Szent Ignác: Ad Smyrnaeos 8, 1. Funk: Patres Apostolici I, 283)

[32] "Akik tehát istenfélelemmel, könnyekkel, türelemmel és jócselekedetekkel tettben is, magatartásban is kifejezik a megtérést, az elkülönítés meghatározott idejének elteltével méltán visszatérhetnek az imádság közösségébe, ugyanakkor a püspök valami emberségesebb módot is meghatározhat nekik." (I. Niceai zsinat, 12. kánon. Mansi: SS. Conciliorum collectio 2, 674) Neocézareai zsinat, 3. kánon. Ua. 540; Szt. I. Ince pápa: Epistula 25, 7, 10. PL 20, 559; Nagy Szent Leó pápa: Epistula 159, 6. PL 54, 1138; Nagy Szt. Vazul: Epistula 217,74. PG 32, 803A. Szent Ambrus: De paenitentia 1, 15. PL 16, 511.

[33] Vö. Lerini Szent Vince: Commonitorium primum, 23: PL 50, 667-668.

[34] "Aki tehát tiszta jámborságból, nem dicsőségvágyból vagy pénzszerzés miatt útra kell Isten jeruzsálemi egyházának megszabadítására, útja mindenfajta vezeklésnek beszámít." (Clermonti zsinat, 2. kánon. Mansi: SS. Conciliorum collectio 20, 816)

[35] "A régiek megbízható elbeszélése szerint mindazoknak, akik Rómában fölkeresték az Apostolfejedelem tiszteletreméltó bazilikáját, nagy bűnbocsánatot és búcsúkat engedélyeztek. Mi tehát ... az ilyen engedményeket és búcsúkat együtt és külön-külön érvényesnek és üdvösnek tartjuk, s ezeket apostoli tekintélyünkkel megerősítjük és jóváhagyjuk. ... A mindenható Isten irgalmából és apostolainak érdemeiben és tekintélyében bízva, az apostoli teljhatalommal mindenkinek, akik ezeket a bazilikákat tisztelettel fölkeresik, bűnbánatot tartanak és meggyónnak ... a jelen és ezután minden századik évben bűneiknek nemcsak teljes és bőséges, hanem a lehető legteljesebb bocsánatát engedélyezzük." (VIII. Bonifác pápa: Antiquorum habet 1. jubileumi szentévet kihirdető bullája. 1300. II. 22. DS 868.)

[36] Vö. VI. Kelemen pápa: Unigenitus Dei Filius szentévi bulla, 1343. I. 25. DS 1025, 1026, 1027.

[37] Vö. X. Ló pápa: Cum postquam határozat, 1518. XI. 9. DS 144748.

[38] VI. Pál pápa: Sacrosancta Portiunculae levél, 1966, VII. 14. AAS 58 (1966) 633.

[39] Ua., uo., 632.

[40] VI. Kelemen pápa: Unigenitus Dei Filius szentévi bulla, 1343. I. 25. DS 1026; Uő: Super quibusdam levél 1351. IX. 29. DS 1059; V. Márton pápa: Inter cunctas bulla, 1418. II. 22. DS 1266; IV. Sixtus pápa: Salvator noster bulla, 1476. augusztus 3: DS 1398; Uő: Romani Pontificis provida enciklika, 1477. XI. 27. DS 14051406; X. Leó pápa: Exsurge Domine bulla, 1520. VI. 15. DS 146772); VI. Pius pápa: Auctorem fidei konstitúció, 1794. VIII. 28. DS 264042; XI. Pius pápa: Quod nuper, a rendkívüli szentév megnyitása. AAS 25 (1933) 8; XII. Pius pápa: Iubilaeum maximum, az egyetemes szentév megnyitása. AAS 41 (1949) 258.

[41] Vö. IV. lateráni zsinat, 62. fej. DS 819.

[42] Vö. Trienti zsinat: Határozat a búcsúkról: DS 1835.

[43] Vö. Uo.

[44] Jer 2,19.

[45] Vö. Ef 5, 27.

[46] Vö. Ef 4,13.

[47] "... Ámbár az ilyen búcsúk nagyon hasznosak a büntetés elengedésére, mégis egyéb elégtételt adó cselekedetek érdemszerzőbbek a lényegi jutalmat tekintve; ami végtelenül jobb, mint az ideigtartó büntetés elengedése." STh Suppl. 25, 2, 2.